

Hundborg lægebolig

Erik Brandt

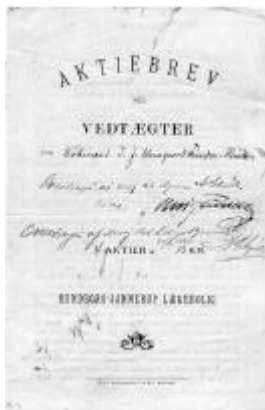
Tidligere var det ikke en selvfølge at have en læge boende i sin egen by. Dette er en beretning om et lægehus på landet, opført af initiativrige borgere.

entreprenøren ikke bringe værket i en sådan stand, at det til stadighed giver denne vandmængde, så må han tage sine rør og sin hævert tilbage”.

For 100 år siden besluttede en kreds af borgere i den gamle Hundborg-Jannerup Kommune at opføre en lægebolig i Hundborg for om muligt at få en læge til at drive praksis fra huset. Hidtil havde den nærmeste læge boet i Thisted, så der var en længere rejse med datidens transportmidler at komme til læge eller at få lægen ud til f.eks. Vorupør.

Også efter datidens forhold var opførelsen af et lægehus en stor og belastende økonomisk opgave, så man oprettede et aktieselskab og udstedte aktiebrev, som kun kunne købes og ejes af borgere med bopæl i kommunen, og for hvert aktiebrev skulle der (foruden købssummen) svares en årlig afgift på 25 øre, et beløb som delvist sammen med et tilskud fra Hundborg Sparekasse og andre indtægter skulle bruges til forrentning og afdrag på byggegælden med såvidt muligt 200 kr. årligt. Det er nøje i aktiebrevet beskrevet, hvorledes indtægterne iøvrigt skulle anvendes. Til byggeriet blev optaget et lån i sparekassen, og opførelsen af huset beløb sig til ca. 9.000 kr. Fraflyttede en aktiebrevsejer kommunen, skulle aktiebrevet søges overdraget til en anden, da det ellers tilfaldt foreningen. Der er til husets drift nævnt et tilskud fra sparekassen, og af regnskabet fremgår det, at tilskuddet hvert år var på 500 kr., og det svarede til den årlige rente på byggelånet, så aktieselskabet altså kun slæbte rundt på de faste afdrag.

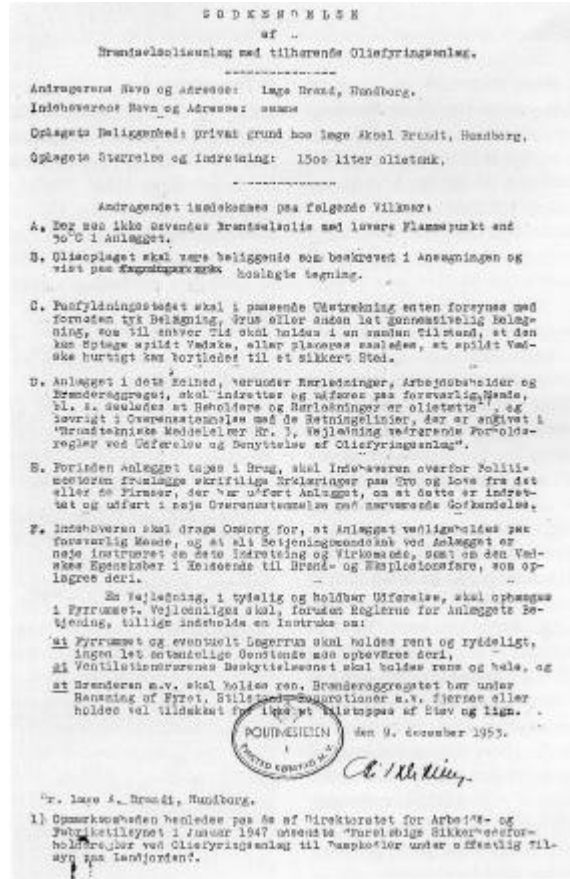
Der var ikke fri nedsættelsesret for en læge. Ud af de læger, som efter annoncering søgte stillingen, antog bestyrelsen en, som så fik ret og pligt til at drive praksis fra lægeboligen. Han betalte en husleje, som indtil 1924 androg 125 kr. i kvartalet for senere at stige til 225 kr. og i 1931 til 250 kr. pr. kvartal.

Aktiebrev i Hundborg lægebolig.

1910 blev der indlagt vand i boligen fra en boring på en nærliggende grund, og af forhandlingsprotokollen fremgår, at man havde meget besvær med at få vand i rørene. Der skulle anlægges en stødhævert, men det var vanskeligt at få den til at fungere. Arbejdet blev udført af en entreprenør fra Mors, og i januar 1911 holdt bestyrelsen for lægeboligen møde for at finde en løsning. En ingeniør fra vandbygningsvæsenet, som havde foretaget nivellement af

anlægget, var også tilstede. I protokollen står: "Efter at have beset anlægget overalt vedtog bestyrelsen at give entreprenøren en frist på 3 uger til at bringe vandværket således i orden, at hæverten giver det lovede kvantum af 1 pot vand i minuttet i beholderen. Kan eller vil

Politimesterens tilladelse.

1915 var der forhandlinger med de lokale sygekasser om, at de skulle overtage lægeboligen, men det blev nedstemt ved den årlige generalforsamling, hvor bølgerne gik højt, og som gik helt i opløsning, da aktionærerne forlod mødet og end ikke ville deltage i valg af bestyrelse og revisorer, hvorfor den siddende bestyrelse måtte fortsætte uændret det næste år.

1917 blev der indlagt elektrisk lys i boligen, og i 1925 etableredes centralvarmeanlæg, men det skulle betales af den daværende lejer, læge V. Buus, som til gengæld fik sikkerhed for, at den efterfølgende læge skulle overtage anlægget ved dr. Buus' fraflytning til en pris, som skulle fastsættes af 2 taksationsmænd. Det endte med, at aktieselskabet overtog anlægget ved fru Buus' fraflytning d.1/1-1936, da dr. Buus var afgået ved døden. Som et kuriosum kan nævnes, at da der blev installeret oliefyrring i boligen i 1953, skulle der efter de da gældende regler søges om tilladelse hos den stedlige politimester.

1. januar 1936 indtrådte Axel Brandt som den ansatte læge, og som noget af det første herefter installeredes WC til erstatning for de 5 aftrædelsesrum med zinkspande og ilde lugt. (Det ene var placeret ved siden af komfuret).

1941 købte Axel Brandt boligen for 21.000 kr. Det havde som tidligere nævnt kostet ca. 9.000 kr. at opføre den. Differencen blev indsat på en konto i Hundborg Sparekasse, og Hundborg lægeboligs legat var dermed oprettet. Ved en formue på 20.000 kr. skulle renterne hvert år anvendes til fordel for værdigt trængende i den gamle kommune. Legatet kan ikke søges, men uddeles hvert år efter bestyrelsens skøn.

*Hundborg lægebolig
1904 inden haven
voksede op.*

1968 foretoges en tilbygning mod øst som en udvidelse af konsultationen.

De fleste af ovennævnte oplysninger stammer fra forhandlingsprotokollen for Hundborg Lægebolig, som er ført fra 1906 til 1943, da der holdtes afsluttende generalforsamling med

opløsning af aktieselskabet. Alle aktionærer med ægtefæller var indbudt til festlig aften med kaffebord, filmfremvisning og til slut is.

Lægeboligen fungerer stadig som bolig og som lægekonsultation for 3 læger.

Nuværende ejer af huset er undertegnede, som overtog det efter min far i 1966.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1996, side 19-21).